

ANUL II. — Nr. 24
SĂMBĂTA 25 DECEMBRIE
1935

PUBLICAȚIE BILUNARA, POLITICA, ARTISTICA ȘI LITERARA

REDACTORI: MIHAIL POLIHRONIADE ȘI IOAN-VICTOR VOJEN

REDACȚIA: M. Polihroniade, Str. Lucaei 120, București, IV.
ADMINISTRAȚIA: S. B. Enache, Str. Slătineanu 23, București III.

ABONAMENTE:
PE UN AN LEI 20.—
AUTORITĂȚI 100.—

Câteva opinii despre

DIZOLVAREA GARZII DE FIER

Nichifor Crainic

Liberalii, ultimii mastodonti ai unei ere defuncte pentru Europa, au crezut că Garda de Fier e un partid politic și au „dizolvat-o”. Un partid, adică o asociație pentru exploatarea țării, se poate într-adevăr dizolva suprimându-i perspectiva puterii.

Dar Garda de Fier e o credință și o formidabilă disciplină morală în tiparele căreia clocește lava acestei credințe.

Stupid pompierul care își inchipue că stinge lava cu stropitoarea.

N. Crevedia

Guvernul e prost, săracul!

A dizolva mște hârții ce prezenta la tribunal Garda de Fier, a rupt în bătăie pe legionari și i-a împușcat, — dar cum va putea imbecilul să stingă sufletul acestei mișcări ce se ridică din toate straturile conștiinței românești ca o nouă geologie, ca o nenorocire, dacă vrei!

Urăse pe puturoșiiăștia de liberali de mic copil! Și eu și tăică-meu, frații și toate neamurile mele, părinți din părinți — îi urim!

Se știe că omul are un toiu la bătrânețe și acest toiu îl face deapreptul ridicol. Liberalii au alungat pe Alexandru Cuza, liberalii, ani de-a rândul, au zădărnicit opera celui prinț de geniu care a fost Domnitorul Carol de Hohenzollern.

Liberalii au asasinat pe Barbu Caragiu, mâna lor a ucis țărăni de la 1907! Tartucaia și tot dezastul — din toamna lui 1916 — tot lor s'le fie de cap! Recent, au ciumpăvit stejarul Dinastiei, prin șgorăirea Principelui Carol din țară...

Ultima isprăvă e prigoana împotriva Gărzii, slăbiciune la începutul celei din urmă guvernări a lor.

Toiul și-au făcut Partidul liberal nu moare ca o lebădă. Și-a pus pe piept mâinile, pline de sânge, scelerat ca întotdeauna.

Fie-i țărăna cât mai grea!

Ion Dimitrescu

Există o dinamică a nașzintelor colective, — există o fizică a sentimentelor etnice; legile ei nu sunt consemnate în nici un manual didactic, — dar aceasta nu scutește pe conducătorul politic promovât „om de Stat” de obligațiunea de a studia jocul a-

cestor tainice forțe cu aceeași laborioasă pasiune cu care își asimilează pictorul disciplinele indispensabile ale desenului.

Dela Neam la Neam și dela generațiune la generațiune, modalitățile de manifestare ale acestor zăcăminte de vitalitate națională variază necontenit: când însă aceste explozivi de revoltă se manifestă cu accente de năvalnică pasiune la tineretul unei Națiuni menținute de lungi decenii în șerbia pasivității stoice, — pentru cel mai obiectiv observator, sunt aceste indiciile unui tumult incompresibil.

Numeroase și convergente sunt atunci dovezile că se urnește vijelia unei seculare răbdări...

Ce eficacitate poate avea represlunea, în calea unui asemenea puhol?... Dacă puholul adevărat, este, — atunci urgia nu va putea decât exalta tensiunea și entuziasmele, accelerând pârghiua idelilor purificatoare și dărînd unei întregi generațiuni naționaliste acel superb ultra-voltaj, generator de abnegațiuni, de miracole și de eroisme.

Pușcăriia, — în sectorul opreslunii politice, — este ceea ce este absența în dragoste: este ceea ce este vântul pentru foc. Pe cel slab îl stinge, — pe cel devorat de văpale îl aprinde mai vijelios.

Acolo unde este văpaie și acolo unde colcăie dragoste jertfelnică, surghiunul în cazematele subpământene ale forturilor nu poate decât înălța până la paroxism misticele legământ al tinerei generații cu străfundurile sufletului etnic.

Apelul morților se aude mai lămurit, din celulele subterane ale Jilavei.

Mircea Eliade

Dizolvarea „Gărzii de Fier” este un fapt politic, și ca atare judecarea lui depășește răspunsul scurt pe care vreau acum să-l dau. Dar modul cum s'a realizat această dizolvare, barbaria exercitată atât de exasperant și de stupid — asupra unor tineri care n'au altă vină decât aceea de a aparține unei grupări tinerești — imi repugnă. Nu știu dacă aceasta e politică sau nu. Știu numai că e ceva barbar și inuman.

Ovidiu Papadima

Se pot dizolva asociații de bănci sau de negustori, de profesori sau de datormici, fie în ale economiei, fie în ale politicii.

Dar căntările de sine ale unui neam și cursul istoriei — care încearcă să ne tragă în faptă — nu pot fi anulate, anecantizate, printr'un ueaz ministerial.

Prin dizolvarea Gărzii de Fier, — partidul liberal se dovedește încă odată și cu evidență orb și surd față de frământările vremii.

Dragoș Protopopescu

Țara are prea mult sânge și prea puțini bani. S'a făcut atunci o elementară tocmeală: dați-ne voi bătrâni bancheri franco-evreo-masoni banii voștri și vă dăm noi sângele nostru tânăr.

Bărbile puchinoase au rânjit, mâinile subțiate de zimți s'au frecat, gîtlejurile răgușite au gîlgit de bucurie; și ca să ne păsuiască, încă trei luni, sau cel puțin până după alegeri, creditorii streini, s'au ales cele mai frumoase și tinere trupuri legionare, ca din coasta lor să se sfărtece cu baloneta românească litra de carne respectivă.

Aceasta, arde semnificația urgiei sângeroase împotriva Gărzii de Fier.

E drama lui Shylock jucată în regia teroristă a poliției, la comanda unui guvern prizonier și irresponsabil, pe gama infinită — căci nici odată nu va lua sfârșit — a tinerimii legionare, a Căpitanului Iubit.

Nicolae Roșu

Dizolvarea „Gărzii de Fier” este ultima svârcolire nepuțincoasă a unui regim intrat în agonie. După aceasta, vine moartea.

Inchisoarea este cea mai bună școală a mișcărilor revoluționare. Acolo, între zidurile reci, se călesc caracterele și se întărește răvna de a lupta mai departe; sau dimpotrivă, cu acest prilej neofitii amutesc, și oportuniștii trec de cealaltă parte a baricadei.

Timpul le va verifica pe toate. Dar, cât mai repede, căci a început să miroase a mort, iar pe spinarea democrației intrată în plină descompunere, au încolțit specii noi de păduchi naționaliști.

O mișcare revoluționară care întârzie în dezvoltare și nu exploatează toate momentele tactice, își ratează victoria finală. (vezi Boulangismul). Un compromis cu ideile, cu partidele sau cu oamenii democrației, constituie o altăare de substanță și o zădărnire, inutilă. Independența sau ostilitatea față de monarhie, când statul nu are nici un echilibru, este o infamie.

Dacă d. I. G. Duca ar fi un om inteligent, și cu un elementar instinct de conservare, și-ar da demisia pentru a împiedica partidul liberal care a avut un incontestabil trecut istoric (sec. al XIX), să pregătească el însuși funerarile regimului democratic.

Mai mult decât violența împotriva autorității statului

CALAU TITULESCU

D. Nicolae Titulescu, marele nostru european, răsfățatul bugetelor românești și al marilor palacuri internaționale, omul cu o sută de fete pe care se imprimă în o sută de feluri aceluși zămbet fermecător, s'a demascat.

Acest avocat jongleur, preocupat întotdeauna de grija de a nu se compromite s'a compromis de astă dată definitiv.

În complicitate cu mediocritatea mioapă care răspunde la numele de I. G. Duca, în complicitate cu jidovimea bancară și cu masoneria infricosă, marele „european” a fost factorul determinant în dizolvarea Gărzii de Fier.

Lucrul se știe! Oricât ar căuta d. Nicolae Titulescu să-l ascundă, oricât ar voi să dea impresia că și-a făcut o regulă de conduită din a nu interveni în politica internă, LUCRUL SE ȘTIE.

Așadar după ce s'a plimbat zece ani în Europa și în afara de Europa, cu singurul rezultat de a-și fi creat o SITUAȚIE PERSONALĂ, după zece ani de aparență detașare față de politica internă, d. Nicolae Titulescu reîntră brusc, pe primul plan al politicii interne într'un rol demn de personalitatea d-sale.

POZUL DE CALAU.
NICOLAE TITULESCU CA-

LAUL! Iată porecla care va înlocui pe aceea de „european”.

Nicolae Titulescu călăul conștiinței românești, călăul tineretului românesc, călăul entuzismului românesc.

Nicolae Titulescu tovarășul lui I. G. Duca, al lui Blumenfeld-Scrutator, al Marelui Orient și al bancherilor jidovi în acțiunea de distrugere a Gărzii de Fier.

Pentru o reintrare rolul are o notă de grandioare abjectă care nu putea să nu seducă pe „marele european”.

Călăul Titulescu!

Acum un secol, într'o epocă turburată ca și cea de acum, a ocupat scena politică a Franței, timp de peste douăzeci de ani, un ministru, tot specialist, Joseph Fouché.

Era ministru al Poliției! Dar diferența nu-i prea mare.

Dozăzeci și cinci de ani a înșelat pe toată lumea, a zămbit tuturor.

O singură dată a fost silit să ia atitudine. A votat moartea regelui Ludovic al XVI-lea.

Peste douăzeci și cinci de ani această mică atitudine categorică i-a adus exilul și o moarte obscură.

D. Titulescu a luat atitudine. Dar, nu va aștepta douăzeci și cinci de ani.

STATUL BURGHEZ ȘI MIȘCAREA NAȚIONALĂ

Tentativa de asasinat organizată de guvernul I. G. Duca-Titulescu, împotriva Gărzii de fier, a încercat să fie teoretizată încă înainte de așa zisa dizolvare, prin declarațiile unui proaspăt subsecretar de Stat, trecut direct din pînățile cu parfum de Cotnari al Iașilor pe strapontina comodă a unui ministru.

La o întrunire a partizanilor săi, „îmbătați” de succesul venirii la putere, numitul subsecretar de Stat a expus, în numele partidului liberal, considerațiile care urmau să motiveze prigoana și desfrul ilegal declanșate împotriva organizațiunii Garda de Fier. Între altele d. sa afirmă că „partidul liberal reprezintă ultima rezervă a democrației și parlamentarismului și e dispus să mențină cu orice preț existența statului burghez actual”.

Cinstiți și fără menajamente doctrinare, aceasta este problema ceasului de față.

Creatorul și proprietarul de totdeauna al Statului „burghez”, — Stat pe care națiunea noastră nu l-a recunoscut ca firesc niciodată — partidul liberal a deschis lupta pe viață și pe moarte, împotriva unei organizațiuni politice ale cărei

rosturi firești erau tocmai acestea, de a da înșfârșit națiunii această formă de Stat pe care ea o tot reclamă cu insistență și mai ales, dela războiul încoace.

Problema nu este nouă pentru partidul liberal. Ea a mai fost pusă: întâia oară de către partidul d-ului Maresal A. Verescu în 1919-21, a doua oară de către Partidul Național Țărănesc în 1928. Dar cu mult mai puțin gravitate și cu totuți alte mijloace de realizare.

De data aceasta însă, prigoana nematică până acum și violența de reacțiune a partidului care reprezintă interesele naționale și internaționale a cătorva, dovedesc că primejdia este de neevitat și lupta trebuie angajată până la capăt. Pe panta acestei fatalități, odată pornit, partidul liberal alunecă vertiginos. Și la sfârșitul pantei nu poate fi decât prăpastia.

Să intrăm mai adânc în miezul lucrurilor și obiectiv, să căutăm a descifra, în lumina istoriei, realitățile pe care se angajează eterna luptă dintre Statul proprietate al partidului liberal și națiune, reprezentată prin diferite organizațiuni de luptă politică.

Între 1919-21, Generalul A.

(Continuare în pag. II-a)

democratic, cred că este justificată o altă violență. Valorificarea sensului moral și dinamice al violenței soreliene, pentru a zguduia conștiința adormită a burgheziei românești și a pune în circulație o nouă energie revoluționară. Am legitimat practic și teoretic această violență încă din anul 1926, (v. Rev. „Conștiința Națională”, An. II, Nr. 6-7), și o consider astăzi mai indispensabilă ea oricând. Cu o țărănime lipsită de sentimentul și de disciplina solidarității sociale, și cu o burghezie absentă dela toate ma-

nifestările practice ale naționalismului, — amândouă speriate de reacțiune și indobitocite de democrație, nu se pot regenera rezervoarele energiei etnice. Revoluția pregătită de „GARDA DE FIER”, trebuie să rezolve radical problema statului român, cu alte cuvinte, — a unei națiuni conștiente, organizate și dinamice. Școala luptei, școala faptelor, și pe deasupra școala timpului care curată șgura entuziasmului neofit și a oportunismului de ultimă oră, trebuie să fie adevărata școală a naționalismului creator.

DUPA DIZOLVAREA GARZII DE FIER

Dizolvarea Garzii de Fier, producându-se așa cum s'a produs, pune o serie de probleme care merită să fie cercetate cu calm, desigur.

In primul rând o nouă precizare a situației.

Ce justifică dizolvarea?

Miscare monarhică și națională, Garda de Fier este prin aceasta un element esențialmente nesubversiv.

Miscare legalistă și ordonată. Probă faptul că justifică atât cea civilă cât și cea militară, a achitat continuu pe toți legionarii trimiși în judecată.

Dezordine grave? Turburări? Să nu se citeze un singur caz când legionarii le-ar fi provocat.

Caracter conspiratoriu?

Să nu se citeze un singur act, un singur fapt, un singur document cu caracter conspirativ.

Prin urmare nici un motiv, dar absolut nici un motiv care să justifice dizolvarea.

Totuși dizolvarea s'a produs în momentul în care expira termenul de depunere a listelor.

Așadar și o preocupare electorală, acela de a stăvilii formidabilul curent popular care se îndrepta spre Garda de Fier și de a-l fura voturile.

Au urmat sechestrările de persoane, interzicerea abuzivă, fără nici o formă legală, a miilor de cetățeni, a sute de intelectuali, în toate închisorile țării și în cazematele dilavel.

Arbitrariul, abuzul, călcarea și disprețul legilor sunt atât de evidente încât nici nu merită să mai fie relemate.

Ce se va întâmpla acum?

Firește, Garda de Fier a fost dizolvată, miile de oameni au fost arestați, arhivele au fost confiscate. Ei și?

Sunt stânjeniri de ordin politic și administrativ.

Garda de Fier nu va avea reprezentanți în parlament. Bun și asta.

Dar mai departe?

Poți să desfințezi fiziceste câteva zeci de mii de oameni?

Și admițând că-i desfințezi, nu numai prin lagăre de concentrare ci chiar printr-un măcel generalizat, printr-o noapte a Sfântului Bartolomeu românesc, poți oare desfința difuzarea și exaltarea mitului legionar?

Firește că nu!

Prigoana, violențele, teroarea arată clar oricui simte româneste că singura Garda de Fier poartă cu sine germeii lumii noi deoarece singura ea suferă urgia tuturor forțelor lumii vechi.

Prigoana, violențele, teroarea stăruiează Garda de Fier — dizolvată Garda de Fier — în centrul conștiinței românești.

După cum e și firește, există profitori ai mitului legionar.

Profitori care simulează identități programatice, care fură lozincile și formulele legionare și care probabil că vor capta o parte din voturile ce ar fi revenit Garzii de Fier.

Dar aceasta larăși n'are importanță.

Conștiința populară a sesizat deja realitatea, ea simte intuitiv că o simplită schimbare de firmă n'are nicio însemnătate, că lupul își schimbă părul, dar năvălul ba, că lumea nouă nu poate fi înfăptuită decât de oamenii noi. De tinerebul crescut în spiritul jertfei de sine, călăt în mușeașul închisorilor.

Acestea fiind precizate, să trecem mai departe.

Mitul se va întinde, va crește în suprafață și în adâncime și orice persecuție îl va întări.

Așadar nici o acțiune, oricât de sălbatică, oricât de diabolică a guvernului nu mai poate stăvilii difuzarea mitului.

Azunci?

Evident teroare. Dictatură polițistă.

Dar câtă vreme? Un an, doi. Mai mult nu! Pentru că teroarea polițistă nu durează.

Peste un an, doi ani înăsu, după prăbușirea cabinetului liberal, regimul partidului însuși e la pământ, pentru că prin opera consorțiului Titulescu-Duca, mitul dizolvării Garzii de Fier va fi la apogeu.

Iată cum se desenează, considerând situația cu un calm și o obiectivitate științifică, viitorul.

Acțiunea guvernului Duca scurtează perioada de gestație a mitului legionar și îl pregătește rapidă victorie.

O vizită cu tâc dar sterilă

de ALEXANDRU CONSTANT

Menită să dea o primă și reconfirmantă probă de marele prestigiu în străinătate al partidului liberal, vizita Domnului Dinu Brătianu la Paris — această modernă „Sublimă Poartă” a neo-vasalității românești — nu s'a bucurat totuși de întreaga și riguroasă atenție ce i se cuvenea.

E adevărat că însuși Vistierul țării a fost paronimios și reținut în declarațiile făcute. Până ce ni se va radiofuză explicații complete și vom fi în „Viitorul” sau alt oficiu guvernamental din Sărindar comentariile hiperbolice ale „marelui succes” reputat la Paris, ne mulțumim cu crâmpetele declarațiilor făcute presei.

Care a fost misiunea Ministrului de Finanțe la Paris?

Știm că pe vremuri, fiecare Domnitor nou uns în Principate avea grijă să-i asigure încrederea „Sublimei Porți” din Stambul prin oficiul abil al unui capuchehata. Pentru aceasta trebuiau oferite garanții de executare promptă și copioasă a tributelor cuvenite parazitismului turcesc fondat pe forța armată. Astăzi, fiecare guvern român trebuie să-i asigure bunăvoința Finanței streine, cu sediul principal în Paris, și o face prin expedierea în capitala Franței, încă din primele zile ale guvernării, a noului Capuchehata, numit, după împrejurări, Madgearu sau Brătianu.

Domnul Dinu Brătianu definește lămurit această misiune când spune: „Am văzut pe membrii guvernului actual și personalități politice și economice de seamă și am găsit la toți multă amicitie și înțelegere pentru interesele României. Ei și-au manifestat încredere deplină în guvernul liberal și credința că vom putea restabili finanțele și creditul țării”.

Efuziunea de simpatie a financiarilor și oamenilor politici francezi pentru România și actualul ei guvern nu trebuie înțeleasă decât ca expresiune a unei convingeri: aceea că se va garanta pe viitor plata anuităților datorice publice și că România va continua să navigheze în apele politice franceze. Altă rațiune nu există. O simpatie neinteresată este exclusă. Iată deci prețul cordialei primiri a Domnului Dinu Brătianu, recte, a partidului liberal. Partidul de la guvern s'a legat astfel moralmente față de Paris.

Celelate obiective, cari s'au atribuit vizitei Ministrului de Finanțe și cari interesau în gradul cel mai înalt țara, ori nu s'au discutat de loc, ori au for-

mat numai scurtele paranteze ale discuției.

Astfel s'a vorbit despre apropiata venire în țară a experților desemnați de creditori spre a referi asupra capacității noastre de plată. Predecesorul la Finanțe al Domnului Dinu Brătianu obținuse din partea creditorilor o serie de reduceri ale cuponului pe anul bugetar în curs; în schimb, se angajase să primească în țară, în cursul lunii Decembrie, o comisie de experți calificati, însărcinați cu cercetarea capacității noastre de plată. Pe baza rapoartelor întocmite de acești experți, urma să se înceapă negocierii în Ianuarie anupra modalității de plată în viitor. Fostul guvern, spre a repara o neiertată greșală, a stăruit ca experții să fie desemnați de Geneva și, dacă posibil, să servească și obiectivele echipei de experți, acceptate prin faimosul acord de colaborare tehnică cu Soc. Naționale.

Actualul Ministru de Finanțe nu a făcut nici un pas înainte pe această cale. A reușit numai să amâne venirea experților calificați cu o luna, adică în Ianuarie, pentru ca, în schimb, să accepte disjungerea celor două echipe de experți, cari urmează a lucra separat și la epoci deosebite. S'a renunțat, astfel la posibilitatea unei țesiri mai rapide și mai onorabile din starea de „capitis diminutio” în care ne aflăm.

În aceeași declarații, Ministrul de Finanțe a arătat că acordul cu Soc. Naționale este definitiv, că printr-o parte partidul liberal va ține seama de el. Trebuie să vedem în această afirmație reflexul unei stări de spirit nu prea favorabile în cercurile vizitate de Ministrul de finanțe. Existența acestei stări de spirit neprielnică concesiunilor l-a făcut pe Domnul Dinu Brătianu să desminte categoric svenul tratării — și al posibilității viitoare de tratare — a unui nou împrumut, desi nu vedem cum va putea îndeplini guvernul marile reforme promise, fără concursul pozitiv al străinătății.

Concluzia declarațiilor Domnului Dinu Brătianu este foarte semnificativă: sunt necesare noi și dureroase reduceri bugetare. Prin urmare, toată nădejdea este în propriile noastre forțe. Mai era nevoie, pentru a-și forma această convingere, să-și ia toiașul de pelerin și să bată la porțile străinătății?

Concluzia declarațiilor Ministrului de Finanțe echivalează cu mărturisirea inutilității vizitei sale.

Statul burghez și mișcarea națională

(Continuare din pag. I-a)

verescu exponent al „psihologiei tranșelor” capacitatea aspirabilei masei populare leșite din războiu, întemeiază o formație de luptă politică și încearcă pentru întâia oară, în mod viguros, un atac de front împotriva partidului liberal, în calitate a aceluia de proprietar și uzufructuar perpetuu al Statului.

Ofensiva generalului, desi sprînjinită viguros de masele populare insetate de dreptate, eșuează lamentabil. Organismul politic creat de generalul victorios, viclăz congenital prin calitatea multor dintre membrii conducători, alunecă în mrejele abile întinse de bătrânul coșmar al puterii, Ionel Brătianu.

Și ajunge politicește la remorca partidului liberal, după ce doctrinara se încesase în apele stagnante ale unui așa zis „neoliberalism”. Prima încercare a Națiunii de a-și da statul firesc, se împotmolește din lipsa de înțelegere și neputința de realizare a acelor în mănile cărora, ea își pusese fără rezerve, destinele. Și astfel, fenomenul averescan, concomitent pe plan internațional fenomenului fascist, dispare fără să lase urme, înghițit pe nemestecate de carcacița liberalismului acaparant.

Națiunea totuși nu renunță la lupta deschisă împotriva partidului liberal, care ținea și continuă încă să afirme, că Statul începe să se confunde cu propria sa existență. Ea continuă, nedesămăgită lupta.

Și speranțele și le toarnă în urciulor proaspăt al țărănișmului revoluționar care, la rândul său, încheagă oam în același timp cu mișcarea averescană, deschide viguros lupta împotriva liberalismului de totdeauna.

Acest al doilea atac sfârșește ca și primul, desi mult mai târziu, tot așa de dezolant. De data aceasta insuccesul acțiunii se datorește în aceeași măsură insuficiență personale a conducătorilor cât și confuziei doctrinare care stătea la baza acțiunii politice propriu zise.

Fenomenul țărănist, a căruia dezvoltare firească nu putea fi albul decât aceea în care se desfășurase țărănișmul lui Stambolischy în Bulgaria, eșuează după o luptă de zece ani pentru promovarea Statului țărănesc, întruna din cele mai penibile grupări, alunecând cu totul și cu tot în brațele liberalismului din nou victorios.

Cauzele acestui eșec, sunt după cum aminteam mai sus, de două feluri: unele de natură personală, altele de natură doctrinară. Să le trecem pe scurt în revistă, în ordinea aratății.

Compoziția personalităților cari alătuiesc conducerea partidului țărănesc până la fuziune și național-țărănescă după 1926, provenea din surse diferite. Liberali: Lupu, Iulian, Stere, Poporanisti naționali: Iorga & Co. Marxistii burghezi neînregistrați: Madgearu. Conservatori tacșitri: Mironescu și ceilalți. Național ardeleni, mai

Mântuirea

Am cunoscut viața legionară. Am gustat într-însa clipe de cel mai curat creștinism. Un avânt indescribibil și un spirit de jertfă ce nimeni, Un preot creștin, ori cât de bun cunoscător al cârților sfinte și oricât de bun predicator, nu poate cullege atâtea rezultate ferice de supra mulțimei ca un legionar.

„Poporul nu știe ce vrea?” L-a întrebat vre-odată cineva în limba lui, s'a apropiat vre-odată cineva de inima lui, i-a cultivat vre-odată cineva creștințele lui, cu vorba, cu cântecul și mai ales cu sinceritatea cu care au lucrat asupra sufletului lui, legionarii?

Spiritul legionar este însuși sufletul poporului, ignorat, până astăzi, de toți oamenii noștri politici și — din nefericire — de înșiși păstorii lui sufletești: preoții încadrați în diversele partide, pentru a-și face interesele. Spiritul de jertfă, înăscut nației noastre, întotdeauna biruitoare în gravele conflicte istorice ce a trăit, a fost cu totul neglijat până și de aceea, care se cheamă preoți ai Celui ce s'a jertfit pentru cruce, pentru mântuirea întregii omeniri...

Dar să zicem că biserica nu trebuie să se ocupe de o colectivitate de fi ai ei scoși din lege, pentru a nu se pune rău cu Statul. Bine. S'a întrebat însă biserica oficială: care Stat a scos din lege o categorie de fi ai ei? Și cum i-a scos din lege? Biserica tăce, desi între definiții întemnițate la Jilava și altele, fără altă vină decât aceea de a fi voit să se prezinte în alegeri, în cadrul legilor existente, ca, tot pe cale legală, să se creeze o Românie nouă, așa cum o dorește românul, regăsit pe sine însuși în spiritul cultiva de legionari, se află și călătina preoți și nu chiar anonimi.

Biserica lipsește dela o împetioasă datorie a ei, ca și la 24 Ianuarie, continuă a ignora spiritul legionar, disprețuiește totuși pe acela cari suie cei mai buni fi ai ei și cari s'au expus,

dec s'au jertfit și alunei ca și acum, în luptă cu spiritul satanic, nu ce stăpânește conducerea de ieri și de astăzi a Statului.

Biserica creștină, dacă într-adevăr vrea să cucerească lumea, nu o poate face fără sprîjinul unei armate spirituale cum e armata legionară, pentru care cuvintele Mântuitorului: „Îndrăzniți, Eu am biruit lumea”, n'au rămas cuvinte goale.

Se uită, cu voință, că legi, nari și-au luat ca patron pe Sf. Arhanghel Mihail, pe care organele Statului l-au smuls barbar de pe peretele caselor legionarilor și l-au călcat în picioare. Se uită, în chip voit, că legionarii se duceau să pună o cruce pe mormântul eroului necunoscut, iar oamenii stăpânirii au călcat-o în picioare și au luat în deșert numele lui Dumnezeu, insultând și bădăn un preot în odădii, snopid în bădăi și proferând injurii la adresa legionarilor, cari cântau voioși și gata la jertfa morții: „Cu noi este Dumnezeu”. Ulterior, Biserica oficială și Statul au găsit gestul bun, dar n'au găsit 100.000.150.000 lei în tara tuturor afacerilor tenebroase, cu să reabiliteze crucea profanată.

În catacombele Jilavei sau altele, spiritul legionar se jertfifică, i se adogă forțe noi, fiindcă artele arhanghelului cu sabia de foc îi acopere și îi îmbărbătează. Ei se roagă și cântă și mai ales orăd în biruința ce nu poate întârzia, oricare ar fi forțele ce vor mai încerca să i se opună. Ei nu se tem de cel ce ucide trupul, iar sufletul nu pot să-l omoare.

Între armata îngerească a arhanghelului Mihail și sufletele nevinovate ale legionarilor sacrificaiți, pentru ideea națională și creștină, s'a încheiat de-acum, în chip miraculos, un pact, un legământ nou, între cer și pământ, care va aduce, ca și altă dată: Mântuirea. Credeți și în aceasta ca și în aceea!

târziu: Manfu, Valda, Popovici etc. Iar la origina lucrurile însuși, revoluționari prin temperament și haretisti prin pregătire: Mihalache. Un adevărat burn babel politic, înlăuntrul căruia nu puteau exista nici coeziune sufletească nici raporturi disciplinate, absolut necesare triumfului unei cauze politice.

Doctrinar, țărănișmul și național-țărănișmul, se îndepărtau complet de fireasca ideologie pe care s'ar fi putut întemeia noulle realități statale. Internaționalist, democratic, bancar, marxist, doctrina țărănistă se îndepărta vertiginos de sufletul și cereințele nației acestela pentru ca odată instalată oficială la guvern, ca să se transforme în cea mai dulce mixtură liberalo-țărănistă. Odată mai mult națiunea a fost înșelată și odată mai mult partidul liberal a prins în capcană, o nouă forță politică care îndrăznise să-i tăgăduiască documentele de proprietate și de etemă hipoteză asupra Statului acestuia.

Dar, suspusul de usurare scos de liberalism n'a durat prea mult. De multă vreme, încă imediat după războiu, se încheagă latent dar sigur o mișcare cu caracter mult mai amplu și cu rădăcini înfipte în străfundul fondului național.

Fără salturi, dibuindu-și ideologia, se forma pe îndelete mișcarea națională, care trecând prin succesive avataurii, ajunge să se definească și să se realizeze concret în anul 1927, în formațiunea politică a „Legiunii Arhanghelului Mihail”, de sub conducerea lui Corneliu Zelea Codreanu.

Prigoniti din fașe, întocmai ca și creștinismul primitiv, mișcarea națională crește și se întărește prin persecuții și pri-goane, adversară declarată a lui mii judeo-masono-liberale, mișcarea națională e lovită și încercată cu desfințarea în două rânduri: pentru prima oară de guvernul masono-judeo-democratic al național-țărănișmului, a doua oară de acel al guvernului Iorga-Argetoianu.

Aceste succesive desfințări rămân doar pe hârtie, fiindcă aldoma păsării „Phönix” mișcarea națională a Garzii de Fier,

renaște din cenușa formelor de desfințare.

Liberalismul se înspăimântă de proporțiile și envergura u-nel mișcări care capacitează toate aspirațiile naționale. Răsunetul cel larg în mase al Garzii de Fier, devine un coșmar pentru beneficiarii de totdeauna ai unei puteri pe care n'o meritau.

Și astfel în anul de grație 1933, liberalismul spăimântat revendece puterea cu concursul interesat al străinătății judeo-masonoice, și în tam-tam-ul băut febril de presa overlăcă, pornește la desfințarea adversarului său cel mai puternic și cel mai hotărât să nu dea înapoi până nu va învinge.

Ce voia Garda de Fier știe toată lumea. Ea luptă pentru promovarea Statului național european de stăvilimii tuturor securilor galtiliene și de pleavă politicianismului desfrănat care, sub firma demo-liberală, transformase un stat într-o societate anonimă pentru exploatarea pe vecie a națiunii.

În lupta deschisă cu înverșunare, liberalismul își apără propriile lui poziții și interese; Garda de Fier reprezintă aspirațiile și posibilitățile de realizare ale unei națiuni întregi. Deci războiul deschis între o categorie cu interese precis delimitate, care înțelege să-și pună la dispoziție un Stat întreg, și o organizație care este veritabilul organism de luptă al națiunii.

De data aceasta, însă balanța victoriei, nu se mai poate inclina decât de partea firească: a națiunii.

Povestea nu se mai poate repeta. Fiindcă dacă pe câmpul de luptă angajat de averescanism n'a rămas decât o legendă, iar pe frontul ofensivei național-țărăniste, nu mai rămăcește acum decât fantoma unei revoluții de carton, avortată în Alba Iulia, pe câmpul de luptă al marelui bătlăii deschisă, de mișcarea națională, rămân morți. Și mișcarea națională nu și poate trăda morții fără ca să nu-și trădeze cauza pentru care luptă. Aci stă garanția victoriei sale.

PRESA DESPRE DIZOLVAREA GARZII DE FIER

Nu vom putea reproduce tot ce s'a scris în presa noastră în legătură cu acest „act de guvernământ” — căci ne-ar trebui câteva pagini pentru cele bune și câteva pentru cele rele. O căutare selectivă e posibilă — chiar dacă va trebui să trecem peste multe pasagi esențiale și să nu amintim decât în treacăt de părerea noastră.

Începem după posibilități, în ordinea cronologică:

Cuvântul (11 Dec.), ca introducerea la decretul guvernului, dă câteva minunate caracterizări, din cari extragem:

„Dizolvarea Garzii de Fier e în toată puterea cuvântului, și în propriu și în figurat, un act de guvernământ. Cel mai abuziv, mai primejdios și mai inutil din câte putea săvârși un guvern strâmt între nepuțința lui și ipotecile tiranice care-l apasă... A lua unor cetățeni dreptul de a candida, a-i depozeda astfel prin simplu voac ministerial de drepturile lor cetățenești elementare, este un act de așa provocatoare silurări a dreptului și a ordinii legale, că ne îndoiim de posibilitatea aplicării acestor fantasmice interdicții de către organele juridice menite să le execute... Dar dacă e așa de absurdă din punct de vedere juridic, această măsură de calitate cu totul bolșevică, apoi ea este nesocotită de inoportună și primejdioasă ca act politic. A face dintr-o mișcare vizibilă și controtabilă, cu irezistibile repercusiuni în masele populare, o acțiune fatal clandestină și conspiratoare, înseamnă cea mai criminală semnătură oficială a desordinii”.

Și totuși iată, oricât este de absurdă juridic este această măsură, s'au găsit trei magistrați liberali cari să treacă peste considerentele juridice și să accepte punctul de vedere politic, respingând contestația introdusă împotriva amintirii listelor de candidați ale Garzii. Cei alți doi magistrați, cari au vrut să rămână în cadrul juridic, au rămas în același timp și în minoritate...

Adevărul cu data de 12 Dec. după ce făcuse campanie luni de zile, cu violențe neobișnuite, pentru dizolvare, are nerușinarea ca — în comentariul actului de guvernământ — să se întrebe dacă nu cumva nu era nevoe să se la nuna decât această măsură — și dacă nu era mai bine să se înceapă altfel, mai puțin brutal. Teama de răspunderi care nu vor putea să nu fie aplicate onora dintre autorii morali ai actului, îl face pe jidanul Adevărului să încerce o retragere strategică. E însă totul prea cusut cu ață albă pentru a nu fi observat și însemnat pe răbojul scoteților viloare.

Cităm acum câteva pasagi din articolul „Perfidia guvernului Duca”, apărut în **Indreptarea** (12 Dec.):

Dizolvarea Garzii de Fier s'a făcut, o putem afirma, fără sentimentul Coroanei. D. Duca neavând curajul să o ceară formal Regelui, pentru că refuzul ar fi atras după sine demisiunea cabinetului, a pus pe d. Titulescu să pună Coroanei problema necesității absolute în care se găsea ministrul Afacerilor streine de a nu pleca în streșnătate fără a duce cu sine un act care să afirme autoritatea guvernului și să dovedească hotărârea cabinetului de a menține ordinea cu orice preț.

A fost, se afirmă, un moment difilul trecut de guvernul Duca, dar pe care l-a salvat d. Titulescu, iar d. Duca a plătit acest serviciu colegului său de la Afacerile streine, intervenind pe lângă d. Victor Antonescu, ministru ad-interim la finanțe, să acorde creditele cerute de d. Titulescu.

Cert este însă că Regele n'a vrut să asume răspunderea dizolvării organizației politice denumită Garda de Fier și ne semnând decretul de dizolvare, a cruncat întreaga răspundere asupra guvernului.

A se închide ușile Parlamentului formațiunii înfruntată Garda de Fier, este a-i se indica, în mod oficial, că singura

cale ce-i rămâne deschisă pentru a lupta este strada și demonstrațiile turbulente. Din acest punct de vedere guvernul d-lui Duca face o mare și nerostită greșală, pentru că dizolvarea organizației lui Corneliu Zelea Codreanu și arestarea câtorva conducători din provincia nu va putea duce la desființarea definitivă a unei formațiuni politice care, la ultimele algeri legislative, a numărat peste 150.000 de voturi, iar acțiunea parlamentară a gardiștilor a fost departe de a fi socotită ca turburătoare a ordinii în Stat.

Și în concluzie: „In fine măsura luată în loc să-și ajungă scopul, va întări și mai mult curentul acestei grupări, căci elementele tinere care o formează, capabile de sacrificiu, vor și să o suporte bărbătește. Guvernul rămâne răspunzător de consecințele măsurii luate”.

În definiția măsură luată împotriva Garzii de Fier pune în adevăratul ei cadru istoric vechiului partid liberal care revendică pentru ei monopolul de a fi partid de ordine la guvern, dar care, în realitate, este partid de agitație și de turburări a vieții de Stat când se găsește în opoziție.

In Cuvântul din 13 Dec., d. Nae Ionescu aduce câteva importante „Contribuțiuni la teoria actului de guvernământ”, din care cităm:

„Care sunt limitele actului de guvernământ? Cele indicate de art. 107 din Constituție și art. 2 din legea din 23 Decembrie 1925. Adică: „măsuri supreme de apărarea statului, ocrotirea unui interes general privitor la ordinea publică, la siguranța statului, internă sau externă, sau la alte cerințe de ordine superioară”. Un act de guvernământ este un act al guvernului. Actele guvernului sunt însă, prin esența lor, responsabile.

Și după ce arată că nici justiția, nici Parlamentul, nici Coroana nu au, legal, dreptul de a conzura actele de guvernământ d. Nae Ionescu încheie:

„Așa fiind însă, ajungem la încheierea surprinzătoare, dar și gravă în același timp, că în actuala noastră legislație, guvernul poate face acte de însemnătate excepțională, fără ca pentru aceste acte să existe măsuri obiective de apărare. Actele cu motivare subiectivă însă și sustrase răspunderii, se numesc prerogative. Iar prerogative, după Constituția noastră, nu are decât Coroana”.

Dar și partidul liberal, fiindcă doar el a făcut Constituția.

In Universul din 12 Dec., adică a doua zi după dizolvare, d. Stellan Popescu publică un articol „Garda de Fier” — din care extragem câteva fraze, cu toate contradicțiile pe cari le conține:

„Doctrina Garzii de Fier, ca partid politic, nu prea este cunoscută — căci n'a avut cine s'o definească — conducătorii ei de până acuma fiind tineri, de multe ori neajunși măcar la majorat, sau tineri fără experiență politică”.

D. Stellan Popescu este evident greșit informat, fiindcă doctrina avem din belșug, iar conducătorul Garzii are mai multă înbușile politică decât toți șefii de partide. Dar să dăm concluzia d-lui Popescu — foarte justă:

„O măsură greșită sau prietă, căutând să suprimă o idee sau un curent politic cinstit, nu poate duce la un rezultat bun. Mai curând sau mai târziu adevărul își va face loc și dacă la baza organizației „Garda de Fier” este adevărul naționalist cinstit, cu toată insuficiența reprezentanților lui de azi și cu toate măsurile luate contra lui, el nu va întârzia să triumfe, căci prea a fost mult timp și de origine pălănit sentimentul național în țara noastră. Vom trăi și vom vedea!”

Îi dorim și noi d-lui Stellan Popescu să trăiască și dincolo de această zi a victoriei naționaliste, care dealtfel va fi mai

aproape decât cred foarte mulți din cei ce azi se bucură de dizolvare.

Destul de antipatică este însă atitudinea d-lui Pamfil Selcaru, care de când a devenit candidatul guvernamental lovește de câte ori poate, și nu cu cele mai alese arme, împotriva mișcării naționaliste românești.

Iată unele pasagi din articolul său: „Preludiul antidemocratic” (**Curentul** 13 Dec.).

„Pentru a stăvilii un antrenament al decordării, guvernul s'a simțit obligat să procedeze la un act de masivă autoritate, dizolvând Garda de Fier, socotită ca o grupare pe practică „metode nelegale”. Fărăste, tactica violenței și agresivitatea de fațăuna Garda de Fier ca o organizație cu tendințe revoluționare de dreapta; însă nu ne erau cunoscute nici programul, nici doctrina ei. Se pare că nici nu prea socotea necesare delimitările ideologice; era mai mult o mișcare, decât o organizație politică bine definită”.

D. Selcaru se însăală cu bună știință: Dacă ar fi vrut să citească din când în când Axa, ar fi văzut — ca toate liniile mari ale politicii Garzii erau bine definite.

„...Ceasea forma nota originală a acestei mișcări era însă tactica: practica violenței, înfruntarea autorității și suprimarea oricărei împotriviri prin gestul individual... Garda de Fier rezuma o stare de spirit: febra unei generații care își caută formula dinamismului naționalist... Acest antrenament al înfrunțărilor, această gamă subțoară a acțiunii de intimidare, fatal a împins la replica măsurilor represive, pentru a nu se înfășșa guvernul ca o colecție de speriați ce băde”.

D. Selcaru la cauzele drept efecte și trage eronate concluzii: După cum știe toată lumea, legionarii n'au provocat nicieri ci au rezistat, ripostând mereu la provocări și atacuri. Și deși e un non sens să consideri dizolvarea unei organizații antidemocratice drept preludiu al unei acțiuni antidemocratice a guvernului, d. Selcaru încheie destul de just:

„Revansa spiritului național era firească. Acest spirit își caută astăzi, ca o apă, o nouă matică. Preludiul al lichidării Statului democrat și parlamentar, căruia îi va urma Statul național și autoritar cu resorturile voinții de viață românească intacte”.

Dar nu partidele învechite în rele, toate la oală și flecare în parte, vor putea face aceasta!

După ce a discutat teoretic problema pusă de dizolvarea Garzii de Fier, d. Nae Ionescu discută faptele în articolul „Roluri blestemate” (**Cuvântul**, 14 Dec.):

„Dizolvarea Garzii de Fier nu e decât primul pas în lichidarea sistemului de hipocel care grezează guvernul Duca — sistem asupra cărului noi am atras atenția publicului în chiar momentul constituirii noului cabinet... Este însă în procedură dizolvării un plus de ostentație pe care în primul moment nu l-am înțeles; și care, bine cumpănit și judecat, nu poate duce decât la o singură încheiere: că guvernul liberal nu face nici măcar politica partidului liberal — ci pe aceea a unor personaje clandestine, cari impun tristului domn Duca măsuri de natură a-l angaja din ce în ce mai mult pe o linie necunoscută; lichidarea unei ipotece implicând înscrierea unei noi altele, nou... Garda de Fier nu e o organizație clandestină. Asta pentru prima oară o afirmăm d. Duca. A o afirma însă nu e suficient. Mai trebuie să se dovedească. Iar asta nu se poate. În al doilea rând, Garda de Fier nu e o organizație teroristă. E adevărat că a făcut uz de arme. Dar n'elocodată neprovocată (Auzi, d-le Selcaru, cum stau lucrurile? (N. R.). A legii din lege atunci când guvernul a ieșit din lege... Dar noua politică — ce reprezintă ea? Distrugerea Garzii de Fier? Nu. Ci mai mult: distrugerea Garzii de Fier ca reprezentan-

te cea mai vie și mai puternică a revoluției naționale. A spune că Garda de Fier e mișcarea unor copii și alăta tot, e a ne fura singuri cătula în mizul țării... Deci nu împotriva lui Zelea Codreanu pornește astăzi așa de aprig urgia d-lui Duca — ci împotriva mișcării naționale... D. Duca însă rămâne jalnicul instrument al unei culte antinaționale, așa după cum pe tremurii încercare a fi instrumentul oculte antidemocratice”.

Orice comentariu la articolul așa de gust și de documentat al d-lui Nae Ionescu îl socotim de prisos. De acela trecem și cităm câteva fraze din articolul d-lui N. Crăinic, „Pentru cei fără vină” (**Calendarul**, 15 ec.), în care e vorba nu numai de dizolvare, dar și de a restărate ce au urmat:

„E inutil să mai discutăm măsurile arbitrare ale guvernului împotriva unei organizații politice ca legiunea Garzii de Fier. De altfel, noi aceștia dela **Calendarul** nici nu avem posibilitatea s'o facem de când cenzorul paginilor noastre e o mare autoritate în materie de cugutare și de opinie ca d. Victor Iamandi, al cărui nume întâia oară îl scriim azi, după o activitate publicistică de peste douăzeci de ani.

Garda a fost pentru a treia oară dizolvată. Perfect...”

Dar e un lucru pe care nu-l putem înțelege: arestările cu dușumul pe care guvernul le-a operat. Socotind, nu după datele oficiale, fiindcă nu s'a comunicat nimic, ci după datele colorate zăre decât al nostru, sânt în momentul de față câteva mii de areștați. Lucrul acesta, mărturisim, nu-l înțelegem!”

Și mai departe:

„Pe urmă și mai ales, e o chestiune de omenie care pledează pentru eliberarea lor grahnică. Arestății sânt profesori secundari, sânt învățători, sânt tîrați academici (fără profesime încă), sânt avocați, sânt studenți, sânt în majoritatea lor oameni de cultură și de înaltă conștiință românească, cel puțin tot atât de intelectuali și de patrioți ca d. Victor Iamandi, (al cărui nume îl scriu pentru a doua oară într-o activitate publicistică de peste douăzeci de ani).

Oamenii aceștia sunt definiți fără nici o explicație, de câte cinci și șase zile. Nu sânt nici măcar depuși în penitențiar unde ar fi, oricum, la adăpost de ger și ar avea câteva măsline pentru prânz. Condițiile în care sânt definiți sânt prea aspre, mai ales că mulți au fost rădicați noaptea, în costume sumare. Unii au trebuit să fie duși în spital. Alții vor țese cu pneumonii, cu tuberculoze și reumatisme.

Și, în sfârșit, concluzia articolului:

„De aceea, socotindu-i încă români pe domni guvernanti, credem că e momentul să cugete puțin și la soarta miilor de areștați fără vină. Guvernul, în mistunea înaltă pe care și-a asumat-o de a distruge naționalismul, n'are nevoie de prea multe victime. Fiindcă e o lege misterioasă a firii morale din om: cu cât sânt mai multe victime, cu atât mai trezistibil e valul de simpatie în jurul lor.

„De aceea, socotindu-i încă români pe domni guvernanti, credem că e momentul să cugete puțin și la soarta miilor de areștați fără vină. Guvernul, în mistunea înaltă pe care și-a asumat-o de a distruge naționalismul, n'are nevoie de prea multe victime. Fiindcă e o lege misterioasă a firii morale din om: cu cât sânt mai multe victime, cu atât mai trezistibil e valul de simpatie în jurul lor.”

Tot în legătură cu aceste a restări, trebuie să ne oprim asupra câtorva pasagi din articolul **Duminea**, al d-lui G. Racoveanu (**Cuvântul**, 18 Dec.):

„Despre protopopul Moșea, o lume întreagă știe că și-a închinat viața lui de luptă, neamului. Pe părintele **Georgescu-Edineț** n'am avut prilejul să-l cunosc mai de aproape, știu

doar că e om sărac și că plânge când aude de o figură adusă obrazului țării.

Pe ceilalți doi, în cunosc bine. Părintele **Duminea** Ionescu este săracul în stare să alerge sute de poște, — să bată lună de zile ca să facă bine semenului său; omul admirabil, cu suflet de copil, — gata să-și desbrace haina pentru a o lăsa celui lipsit; creștinul pe care grija banului și a îngelătoarelor demnități n'icând nu l-a neliniștit.

Părintele **Dumărescu-Bistrița** — purtat între balonete, noaptea, pe zăpada, n'umai cămășe — este omul chudal care, de ani de zile, munceste; ca robul, pentru a culege dela lumea românească frumuseți nebănuite și a le dărua, apoi, iarăși hună, prin revista de muzică și folclor „Ivorășul”, pe care, cu sudori necunoscute se încapățânează s'o editeze.

Un fapt trebuie reținut de noi: preoții „gardiști” sânt dintre cei mai cinstiți și mai găta de jertfă. Nici un tălhar blsericesc nu e legionar al garzii”.

Ce Dumnezeu erau să caute în „Garda de Fier” cei cari în loc de sacrificiul propriu flinț nu se pot gândi decât la interesele lumesti? ?

Și d. Racoveanu își încheie articolul arătând că în acest timp Sinodul și-a ținut ședințele la București, și desigur nici una dintre sfintele fețe bisericesti nu a avut timpul necesar să discute și chestiunea areștării, fără nici o vină, a unor preoți de cea mai înaltă valoare morală și intelectuală. Pe noi, mărturisim, nu ne mai miră nimic.

Pentru a încheia acest destul de lung pomelnic, trebuie să amintim că și **Tara Noastră** și chiar **Dreptatea** național-jăranistă au protestat împotriva „actului de guvernământ” — iar d. Gr. Forțu a publicat în **Drum Nou** un articol de aproape totală adeviere la principiile Garzii de Fier, din care extragem următoarele:

„Mărturisim că nu cunoaștem crimele pentru cari „Garda de fier” a fost urmărită mai sălbatec de cum s'au urmărit vreo dată hoții de codru și desființată mai brutal decât o lojă masonică, decât un club de joc de cărți, decât un club de skodisti...”

Mărturisim că crimele ce le cunoaștem noi, sunt și crimele noastre: cereau și ei o politică națională și o politică cinstită, cu mai mult respect pentru legi, cu mai multă iubire de oameni, cu mai multă milă pentru cei mulți și necești și cu mai multă frică de pedepsele ce pot veni peste cei cari, crezându-se mai preș de legi, își fac de cap.

Mărturisim că, dintre toate organizațiile noastre politice, și mai mari și mai mici, și mai bune și mai rele, — „Garda de fier” cuprindea în unanimitate, numai oameni cinstiți și numai oameni în stare să suferă pentru un ideal.

Mărturisim că, în afară de un chip mai particular de a privi problema evreiască, tot crezul „Garzii de fier” este și crezul nostru, român și creștia legalist și cinstit, și că, — fără acea deosebire, noi am fi fost de mult un singur trup și un singur suflet.

Și mărturisim că lovitura dată „Garzii de fier”, dacă e din ordine oculte și streine, dovedește că România e condusă de oculte și de streine, ceace până acun, noi nu am crezut”.

Nu e locul să arătăm aici că problema judecească ocupă în cadrul problemelor minoritare, un loc cu totul special, de o importanță covârșitoare, pe care d. Forțu și prietenii săi politici ar putea-o înțelege perfect, dacă ar voi cu tot dinamismul să judece obiectiv chestiunea, lăsând la o parte — ca înoperantă — acele prejudecăți umanitariste care stau la baza atitudinii tuturor celor cari nu se pot recunoaște antisemiti. Dar despre aceasta, pe larg, cu alt prilej.